

TABORIŠČNIK

Štev. 66., Leto II.

ŠPITAL NA DRAVI

Petek 7. marca 1947.

AMERIŠKI PROTEST SOVJETSKI ZVEZI

WASHINGTON. Vlada Združenih držav je poslala Sovjetski zvezi protestno noto radi vmešavanja sovjetskih okupacijskih oblasti v notranjepolitične zadeve Madžarske. Nota navaja primer aretacije glavnega tajnika stranke malih posestnikov, ki je najmočnejša parlamentarna skupina na Madžarskem. Nota ugotavlja, da za krivdo Bele Kovacza ni nobenih dokazov. Prepis note je bil poslan tudi britanski vladi in predsedniku zavezniške kontrolne komisije na Madžarskem.

PARIZ. Ameriški zunanji minister general Marshall je na svojem potu v Moskvo prispel včeraj z letalom v Pariz, kjer se je za kratek čas ustavil; sešel se je s predsednikom republike Auriolom in predsednikom vlade Ramadierom.

VARŠAVA. Vkljub hudim snežnim zametom je posebni vlak, s katerim se je vozila britanska delegacija, prispel v Varšavo ob določenem času. V Varšavi, kjer se je delegacija za par ur ustavila, si je Bevin ogledal razvaline mesta. Pred odhodom je dejal, da veže Britanijo in Poljsko veliko prijateljstvo.

BERLIN. Mimogrede se je na potu na moskovsko konferenco francoska delegacija z zunanjim ministrom Bidaultom na čelu ustavila v Berlinu. Delegacija je obiskala francosko zasedbeno poveljstvo. Bidaulta je pozdravil tudi poveljnik sovjetskih zasedbenih sil.

WASHINGTON. Predsednik Truman je včeraj govoril o ameriški zunanji politiki. Nastopil je proti izolacionizmu in proti oviranju svobodne mednarodne trgovine.

PARIZ. V Parizu se je včeraj bliskovito razširila vest, da je bil v Madridu ubit general Franco. Španske oblasti so to zanikale.

LONDON. V spodnji zbornici je bila včeraj debata o Indiji. Za opozicijo je govoril W. Churchill, za vlado pa sam predsednik Attlee. Pri glasovanju je bil opozicijski spreminjevalni predlog k vladnemu načrtu odklonjen s

337:185 glasovi.

NANKING. Kitajske vladne čete so začele veliko ofenzivo proti postojankam kitajskih komunistov s trdno namero, da jih zavzamejo.

WASHINGTON. Z 31. marcem bodo Združene države nehale kupovati premog na račun UNRRA-e. Prizade te države si bodo morale odslej same pomagati.

ATENE. Včeraj so v Grčiji aretirali nadaljnih 27 pristašev EAMA. Obdolženi so, da so podpirali grške gverilce. Vlada je objavila, da je v zadnjem času izpustila na svobodo okoli 2000 pripornikov.

LONDON. V spodnjem domu je laburistični poslanec Zilliacus stavil vprašanje, ali je morda nevarnost vojne z Ameriko ali s Sovjetsko zvezo, ker si sicer ne more razlagati dejstvo, da ima danes Velika Britanija pod orožjem trikrat toliko sil kakor pred vojno.

BERN. Zaradi nenadnega nastopa južnega vremena so v Švici in južni Franciji nastale velike povodnji.

CATANNIA. Ognjenik Etna je ponovno izbruhnil, kar je povzročilo velik preplah med prebivalstvom obrobni vasi. Lavo so začela bruhati kar štiri žrela. Lava se vali v dolino s hitrostjo 300 metrov na uro.

PRAGA. Češkoslovaški ministrski predsednik je v svojem včerajšnjem govoru jasno očrtal stališče Češkoslovaške do nemškega vprašanja. Gotwald je dejal, da je treba do kraja izkoreniniti nemški nacizem.

T R U M A N O D E M O K R A C I J I .

Truman, ki je 2. marca prišel v Mehiko, je v Mexico Cityy imel velik govor, v katerem je naglašal sodelovanje vseh ameriških držav. Med drugim je v svojem govoru rekel:

"Vsi ameriški narodi imajo eno skupno vero, ki jo imenujemo demokracijo! Demokracija pa sloni na duhovnih temeljih - na bratstvu vseh ljudi. Verujemo v dostojanstvo človekove osebnosti. Verujemo, da je naloga države ta, da mora temelje človeške pravice in svobodo braniti in jo negovati. Verujemo, da je država postavljena za ljudi, ne pa človek za državo. Vse drugo, kar še razumemo pod imenom demokracije, temelji na tem osnovnem prepričanju."

S K R B Z A R A D I G R Č I J E .

Kakor poroča agencija SN, je ameriški zunanji minister general Marshall pretekli torek pred svojim odhodom izjavil, da je za Združene države položaj na Grškem največje važnosti. Zadeve, ki so tam pereče in jih je treba rešiti, imajo tako velike posledice in tako nenavadno važne, da more kako izjavo o tem dati le predsednik Truman sam. - Poročila, ki so prišla dotlej v Washington, pravijo, da se je gospodarsko stanje na Grškem silno poslabšalo. Po ukazu varnostnega ministra je grška policija v Atenah aretirala 500 komunistov in levičarskih pristašev. Toda britanska policija o tem ni bila obveščena.

N A Č R T I N E M Š K I H J U D O V .

Agencija IPK poroča iz Monakovega: V mestu Bad Reichenhall je zboroval prvi kongres nemških Judov. Izdali so oklic, kjer poudarjajo, da antisemitstvo na Nemškem še ni ugasnilo. Zato hočejo vsi nemški Judje zapustiti Nemčijo in si ustvariti svojo državo v Palestini. Ker pa zdaj še nikakor ni mogoče, da bi vsi odšli iz Nemčije, dokler palestinsko vprašanje ne bo pametno rešeno, zato dotlej Judje zahtevajo popolno samoupravo in popolno neodvisnost v pravnem, kulturnem in gospodarskem pogledu. Judje hočejo kot združen narod skupaj živeti z Nemci kakor s tujim narodom izmenjavati izdelke judovskih tovarn in delavnic, ki naj se ustanove. Vsakršne bližje stike z Nemci pa Judje odklanjajo.

Med debato o teh vprašanjih je majhna skupina aktivistov povzročila napetost. Aktivisti so namreč izjavljali, da je ta vprašanja mogoče rešiti zgolj z nasiljem, nakar so iz protesta zaradi nadaljnega sklepanja zapustili zborovanje. Sedemdeset let stari judovski pesnik Zerubavel je pozival navzočne Jude, naj v boju "za Palestino prelomijo vse veljavne postave."

Končno je kongres obsodil antisemitske izgrede, ki so se dogodili med judovskim zborovanjem v Bad Reichenhallu ter jih bičal kot znamenje antisemitizma, ki v Nemčiji zdaj na novo narašča. Po raznih krajih mesta so bili med kongresom raztreseni letaki in nabiti lepaki, na katerih je bilo med drugim tudi to le napisano: "Ven z Judi! Sicer vas bomo na vse zadnje vendarle še s plinom zadušili!" (Kakor se iz teh groženj vidi, nekrščanska miselnost z nacizmom še ni izginila. Ur.)

Z A H T E V A A M E R I Š K I H J U D O V .

United Press poroča iz Washingtona: Konferenca ameriških Judov je zastopnikom Amerike, Velike Britanije, Francije in Sovjetske zveze poslala zahtevo, naj se v nemško pogodbo sprejme določilo, da mora Nemčija Judom plačati reparacije. Nadalje mora v pogodbi nemški narod priznati, da je preganjanje Judov zločin, nakar morajo vsi tisti, ki so se preganjanja judovskega naroda udeležili, biti najstrožje kaznovani. Konferenca je priporočila, naj bi se tako določilo sprejelo tudi v avstrijsko pogodbo. Judovske zahteve so bile izročene Marshallu in drugim trem zastopnikom velesil v obliki 850 strani obsegajočega dokumenta.

A N G L E Š K E S K R B I Z A R A D I P A L E S T I N E

Angleški liberalni list "Manchester Guardian" o Palestini prinaša zanimiv članek, ki med drugim pravi:

"Le dve poti sta, po katerih bi se Anglija mogla znebiti palestinskega bremena: ali tankaj živečim Judom in Arabcem dajmo samostojno vlado, ali pa dobimo kak drug narod ali druge narode, ki bi od nas prevzeli odgovornost. Vlada se mora odločiti za eno ali drugo rešitev. Dokler pa bodo Judje in Arabci vso Palestino zahtevali za se, bi tam samostojna vlada bila mogoča samo, če bi deželo razdelili v dva ločena dela ali pa če bi dali v okviru federalistične ustave najobširnejšo krajevno avtonomijo. Doslej je vlada zmeraj odklanjala, da bi deželo razdelila, ker se boji zamere pri Arabcih. Tako sta nastala dva federalistična načrta: lanskega avgusta Morrisonov, zdaj pa v Londonu obravnavajo Bevinov načrt. Noben pa ne gre dovolj daleč. Morrisonov je bil boljši, ker je deželo razdelil v tri dele ter je Arabcem in Judom dajal več avtonomije v okviru njihove dežele. Po Bevinovem načrtu bi bila Palestina razbita na male krajevne enote in njihova avtonomija bi bila omejena.

Federalistično ustavo bi bilo težko uveljaviti in bi zaradi pravic osrednje vlade bilo dosti prepira. Vmešavanje visokega komisarja, ki bi prebivalstvu bil tujec, bi bilo nezaželeno Arabcem in Judom. Osrednja vlada bi pa vendarle nosila vso odgovornost za upravo, red in postave. Najhujše pa je, ker bi taka ureditev ne bila dokončna. Po Bevinovem načrtu bi moral visoki komisar čez dve leti odločiti, ali naj se Judje še naseljujejo. Če bi njegov posvetovalni odbor, sestavljen iz Judov in Arabcev, v tem ne bil enih misli, bi bilo treba vso zadevo predložiti Združenim narodom. Če pa ne bi bilo Judom naseljevanj več dovoljeno, bi to pomenilo isto, kakor ustvariti arabsko državo. Zato ni čuda, če so ta načrt Judje in Arabci zavrgli. V njem so Judje videli sredstva, da bi iz Palestine napravili arabsko državo, ko bi čez 2 ali 3 leta prenehalo judovsko naseljevanje, Arabci pa so v tem videli sredstvo, da bi se Judje 2 - 3 leta lahko poljubno naseljevali, da bi nazadnje Arabce kar preplavili...

Tako je Bevin arabskim zastopnikom povedal, da bo zdaj zadevo predložil UNO. Ali je grozil ali obljubil? Morda gospod Bevin upa, da si med tem oboji premislijo. Če pa si ne premislijo? Vsekakor je treba dvojno: Vlada se mora obrniti na UNO, ki bi razdelilo deželo na judovski in arabski del. Če pa nas bi UNO pustila na cedilu, bi morali sami deliti deželo. Med tem pa bi bilo pametno Judom dovoliti omejeno naseljevanje. Tak izhod bi morda preprečil eksplozijo v Palestini in bi hkrati bilo to človekoljubno dejanje. Za Jude, ki so še ostali živi, smo končno dolžni nekaj storiti."

P R A Ž N E G O V O R I C E O S T E P I N C U

Zadnji teden meseca svečana so po raznih listih začele krožiti govorice, češ da so obsojenega zagrebškega nadškofa dr. Stepinca ustrelili. To novico je prinesel tudi ameriški komunistični list "Daily Worker", nakar je ameriško zunanje ministrstvo na pobudo iz javnosti izjavilo, da se bo prepričalo, ali je to sploh res. Švicarski dnevnik "Neue Züricher Nachrichten" od 25.II. prinaša iz Vatikana to le poročilo, ki mu smemo docela verjeti in ki dokazuje, da so bile vse govorice o usmrnitvi nadškofa dr. Stepinca docela izmišljene. Poročilo se glasi:

"Senzacionalna poročila, češ da je msgr. Stepinac bil ustreljen so v Vatikanu zelo neverjetno sprejeli. Vatikanski poučni krogi sodijo, da so te govorice bile razširjene z namenom, da bi upognile nadškofa Stepinca, ki ni hotel podpisati prošnje za pomiloščenje, kakor je že znano. Dejstvo je vsekakor, da je danes msgr. Stepinac najbolj priljubljena osebnost in sicer ne le pri katoliških Hrvatih, marveč pri vsem jugoslovanskem ljudstvu, kolikor ga ni zapisanega komunizmu. Zato si oblasti vse prizadevajo, da bi ga odpravili iz dežele, najrajši bi, da bi odšel v Ameriko. Tega namena pa s smrtnimi grožnjami ne bodo dosegli. Tukaj je izpričan izrek mučeniškega škofa, ki je svojim preganjalcem dejal: "Lahko me umorite, ne smete pa pozabiti, da bi vam mrtvi Stepinac mogel mnogo več škodovati kakor živi." Zato lahko rečemo, da bodo monsgr. Stepinca prav tako malo ustrelili, kakor malo bo monsgr. Stepinac prosil za pomiloščenje."

M E S T O T R I N I D A D P O D V O D O

Iz Buenos Airesa poroča Reuter: Po zadnjih poročilih se reševalna letala 4 narodov trudijo, da bi prinesla pomoč poplavljenemu ozemlju okoli mesta Trinidad v severni Boliviji, kjer povodenj ogroža življenje 15.000 ljudi. Letalci pa se s svojimi vodnimi letali niso mogli spustiti nikjer blizu Trinidade, ki po njegovih cestah teko velike reke, po njih pa plavajo nevarni aligatorji. Ker se je razlila reka Manore, zdaj v vsem njenem porečju zastaja dobavljanje hrane.

-o-o-o-

BEVIN, MARSHALL IN BIDAULT so se sešli v Berlinu, kjer se bodo pred svojim odhodom v Moskvo še tri dni posvetovali.

"FANTASTIČNE GOVORICE" je uradnik jugoslov. zun. ministrstva imenoval poročila, češ da se Tito pogaja z voditelji opozicije v emigraciji, kakor so te dni poročali listi.

EKSPLODIRALO je poldruga tona razstreljiva v turinski smodnišnici. Štiri delavce je na kose raztrgalo.

LAVA IZ ETNE se je razlila 15 kilometrov na dolgo. Zdaj se je ustavila in se že hladi.

FOTOGRAFIRAM do nedelje in sprejemam še naročila za slike vključno do 10. t. m. B. 3/59.

URO BUDILKO prodam. Bar. la, vhod na vzhodni strani.

ROŽNI VENEC je bil najden. Je shranjen v uredništvu Taboriščnika.

ŽENSKI ČEVLJI, črni semiš št. 37 naprodaj v bar. 29/5.

POPOLNOMA NOV ZIMSKI PLAŠČ za fanta 14 let menjam za moder ženski plašč. Bar. 29/2.

VELIKONOČNE RAZGLEDNICE dobita v obeh trgovinah in knjižgoveznici.